

Георги Мишев

ВЪДИ ПОНОСИМ!

*

Литературен сценарий

С О Ф И Я

1 9 7 4

* Продължение на филма "Момчето си отива"
под ~~ново~~ заглавие "Не си отивай!" (1975)

Бележка на автора: Предложените страници - колкото и несвършени да са те - представляват нови страници от живота на момчето Ран, няколко години по-късно... Авторът, като всеки грижлив родител, има намерение да се връща периодически при своя герой, за да следи развитието на живота и мисленето му. Докато единият от двамата се предаде...

Силен шум от детски гласове.

Училищният двор е пълен с деца, които вървят на група около нещо, което още не можем да различим какво е. Прииждат и нови любопитни и тълпата нараства все по-голяма.

Смехове, подсвирвания, борицкане и закачки - както става винаги, когато се натрупат деца...

Един млад, усмихнат човек също си пробива път през навалицата. Това е новият директор на училището Рангелов.

В средата на движещото се кълбо от усмихнати лица на момичета и момчета внезапно се очертава едно хлипащо дете с мокри страни.

-Път!...Направете път! -вика до него мъж на средна възраст с набито телосложение. Учителят по биология Ветев.

Биологът е забелязал директора и отново се мъчи да надвика детската врява. Най-сетне тълпата се разполовява, разплаканото момче -девед, десетгодишно - тръгва напред.

И тогава ще забележим, че на вратлето му виси, закачено с канап парче картон, на който с едри букви пише: "Аз съм убиец!"

Момчето върви с наведена глава, подсмърча и държи за крилото мъртва птица -истреб или сокол - чиято опашка докосва земята.

Децата от двете му страни продължават да свиркат, да подвикват или посягат да опипят момчето с надписа. Настроението им е достигнало своя алогей. Задоволство се чете и по лицето на Ветев.

Само усмивката на Рангелов угасва.

Той е стигнал вече при момчето. Посяга към картоната.

откача го от шията му...

...обръща се и неочаквано го нахлузва на шията на Ветев.

Навалицата, затихнала за миг, отново избухва в смехове.

Биологът също се засмива, но в следващата секунда осъзнава какво е извършено с него и бърза гримаса изкривява лицето му.

С енергичен замах той разкъсва картоня.

Спокойно лице на възрастна жена с пригладени коси и бяла якичка около шията.

-Моля да ме извините, другарю Рангелов -започва тя, събрал всички сили, за да говори сдържано. -По молба на колектива бих искала да споделя нещо с вас...

-Кажете, другарко Цонева! -кимва Рангелов.

-Ние обсъдихме помежду си вашата шега с колежата Ветев и сметнахме за необходимо...

-Коя шега? -меко я прекъсва директорът.

-С надписа, който сте му...

-Това не беше шега, другарко Цонева!

Настъпва неловко мълчание.

Друго лице -на учителката по френски Стефанова.

-И все пак...пред толкова ученици... -казва несмело тя - Не е никак си... Особено пък за такъв човек, като Ветев, който умира за своя зоокът... Трябва да уважаваме, все пак, чувствата на човек, който...

-А това дете няма ли чувства? -пита Рангелов.

Стефанова свива замислено оранжевите си устни, търси нови аргументи:

-Какво тичане беше за това соколче...Чак на скалите

горе се изкачиха, докато го уловят... И изведнъж този Людмил да го отрови по такъв ужасен начин...

- "Този" Людмил е дете, другарко Стефанова, а към децата дори наказателния кодекс е по-внимателен...

- Но това беше шега, другарю директор!... Не разбирате ли от...

- Ако една шега разплаче макар и едно дете, аз съм против такива шеги! - казва тихо Рангелов.

Класовете се строят на двора. Тиха тревога се чете в детските очи. Класните ръководители шепнешком отдават последни разпореждания.

Физкултурничката Петранска надниква в дирекцията:

- Строени са, другарю директор!

Рангелов се надига от мястото си, прекосява кабинета, излиза в коридора, отваря вратата на учителската стая. Петранска го следва.

В учителската стая, седи над книгата си, биологът Ветев.

- Да тръгваме, другарю Ветев! - казва директорът.

- Никъде няма да ходя! - казва Ветев.

- Много ви моля!

- Какъв е този цирк! - избухва биологът. - Може ли така несериозно да се отнасяте към служебните си задължения!

- Винаги съм се отнасял сериозно, другарю Ветев!... Дори и тогава, когато ви окачих оня картон... Вашата шега, окачена на шията ви звучеше напълно сериозно!...

- Какво искате от мен?!... - пита треперещ Ветев. - Защо се заяждате? Вчера дойдохте и вече си избрахте жертвата... или искате още сега да отида в Отдела?

- Искам да дойдете при децата! - казва Рангелов.

Класовете са строени. Рангелов върви енергично, като на парад, до него е Петранска, но Ветев го няма.

-Драги ученици! -казва високо директорът. -Вие познават Людмил Костов от четвърти клас... Да, да!... Оня, който вчера... със соколчето... Разбрахте, че вашият другар е извършил една глупост, една несъобразителност: дал на соколчето отровена мишка... Но Людмил не е убиец, драги деца!... Надписът, който бяхме му окачили не беше правилен!... Затова тук пред всички искам да му се извиня от името на учителския колектив!... Ние, учителите, понякога също грешим!... Дано това не се случва толкова често...

Стефанова първа съббразява:

-Ръкопляскайте, ученици!... Викайте "ура!"...

Винаги когато децата сепнато зашумяват, обаждат се отделни гласчета.

-Не трябва, не трябва! -Рангелов е вдигнал ръка - Случката не е приятна!... Както сте строени, тихо си отидете по местата... И нека се опитаме да забравим тази неприятна история...

Директорът стои замислен до стъпалата и наблюдава бавното изтегляне на класовете. Учителите, също подтиснати от инцидента, мълчаливо вървят подир децата.

Само двама по-млади - Минкова, по литература и математикът Младенов вървят последни и нещо си шепнат усмихнати.

Да ги чуем:

-Този ще ни налеес в рогата катран! -казва Младенов.

-Що за израз е това? -пита Бистра Минкова.

-Хубава работа!... Литераторка, а да не знае народните изрази... Едно време, драге колежки, наливали катран за колите в рогата на воловете... В счупените рога, естествено...

Мариана, жената на Рангелов, гледа умолително:

-Не ми се идва, Ран!

-Но аз още днес ти позвъних... -не разбира изведнъж отказа ѝ Рангелов. -Трябваше да помолиш някой да те смени...

-Не бил хубав... Ани го гледала снощи... Половината салон си излязъл...

-Глупости! -трескаво започва да облича шлифера си Ран - Ани ще слушам кое да... Че не мога сам да преценя...

-Предпочитам да полежа -казва Мариана, полегнала на канапето, и придърпва края на родопското одеало.

-Те и на "Дивите ягоди" излизаха, но това още нищо не ^изначеше... -продължава мисълта си Ран.

Мариана се заглежда към екрана на работещия телевизор в ъгъла. И това като че е знак за прекратяване на разговора им.

Ран излиза.

В антрето изпитателно и мълчаливо го гледа майка му.

Той се обръща към огледалото, оправя връзела на връзката си, поглажда наболата си брада - старее се да печели време.

Но когато решава да тръгва навън, майка му продължава да го гледа неподвижно.

-Нещо е уморена - казва той -Ще отида сам...

И се мъчи с една бодра усмивка да разпръсне майчините ѝ страхове.

Свечерява се. Ръми ситен есенен дъжд.

Рангелов върви по улиците на града. Под една стряха са събрали няколко деца в пионерска униформа и гласовете им притихват, когато го забелязват.

-Какво правите тук? - пита ги той.

-Чакаме другарката Минкова... Ще изнасяме приветствие.

-Къде? -пита Рангелов.

Децата се спогледват, вдигат рамене, питат се тихо. Не знаят.

-Какво е това приветствие, като не знаете за кого е!? -пита смее се Рангелов.

-Че то е едно ~~инициативно~~ за всички! -прихват и децата.

-И за работници и за кооператори!...-пояснява едно дете. пенсионери

-А веднъж го изнесохме на запасните ~~официри~~ -казва друго

-Офицери! -поправят го гласове и отново тази грешка развеселява групата.

Внезапно прозвучава гласът на класната:

-Добър вечер!...

-Здрасти, Бистра! -протяга ѝ ръка Рангелов. -Хвърковатата чета те чака... Къде ще кацнете този път?

-Туринг-клубът има годишно събрание... -казва Минкова.

-И по традиция...

-И по традиция... -продължава Рангелов -ще губим времето на децата...

Шумът утихва. Децата са усетили искрата, която светва между двамата.

Директорът също долавя, че е прекалил малко повече с иронията. Тихо казва на децата:

-Докато преброя до пет -да сте си вече вкъщи!...Едно!...

Четата изненадано и несмело тръгва да си отива:

-Но другарю директор...

-Две...Три... -продължава да брои Рангелов.

Тракането на детските подметки се усилива и после заглъхва.

-Защо го направихте? - пита Минкова. - Мен ще дърпат от Отдела... Лично Пек Тончев ми нареди...

-Веднъж туринг-клубът ще мине и без приветствие! -казва Рангелов. -Дано не се отрази на бурната ^{му} стопанска дейност.

-На вас ви е лесно... Познават ви всички...

-Не ми е лесно, Бистра! -казва Ран.

-И пред децата не ми викайте Бистра! Много ви моля-казва младата учителка и си тръгва.

-Бистра! -настига я Рангелов - Не ми се сърдете... Какво ще кажете, ако ви излезе сега с един стар номер: имам излишен билет...

-Продайте го! -казва Минкова и се отдалечава.

Ран остава един миг с ръка във вътрешния джоб на сако-то, където е излишния билет и където може би в този миг долавя с върха на пръстите си ударите на своето сърце...

- - - - -

Ателието на художника Ангел Димов не се е променило много през тия години. Сменявали са главно картините по стените, избулвани от по-нови, рамките с черно стъкло, на които ръката на Ангел е изписвала буквите на фирмите, небрежните скици с въглен, небрежно боднати с габърчета по стените. Намалил се е малко и размера на самото помещение, защото в дъното художника е издигнал параван от шперплат и картон, зад който е монтирал кушетката си, ~~на която~~^{за да} остава понякога да спи, когато закъснее нощем.

Ран влиза в ателието, видял светлина зад стъклото му.

Ангел го няма в предната част, но зад паравана се чува гласът му. Той пее някаква нежна мелодия, на която явно измисля в момента думите:

"И тогава ще тръгнем... Ти ще бъдеш голям... А светът ще е малък, много малък за теб... Ще вървиш ти напред, а пък аз подир тебе... Искam ти да вървиш, а пък аз подир тебе... Искam аз да съм слаб, да вървя подир тебе, и в очите на малкия свят да изглеждам и жалък и смешен..."

Ран се заслушва в импровизацията на художника и не сме да го прекъсне. Чак в една пауза надниква зад паравана.

Ангел Димов държи в ръце малко дете и го приспива.

Детето първо отваря очи и забелязва влезлият.

-Ела да - казва Ангел - То се видя, че от мен няма да стане бавачка...

-Репертоарът ти е много откъснат от потребителя - смее се Ран.

-Напрягах се да си спомня някоя приспивна песен, но... старите не помня, а нови приспивни няма...

-Никой не ще да приспива съзнанието на масите - смее се Ран.

-Ще пийнеш ли нещо? -пита Ангел.

Ран му прави отрицателен жест:

-Дошъл съм да те вода на кино...но както виждам...

Ангел вдига рамене:

-Надя е втора смяна...

Преди да си тръгне Ран гъделичка бебето, което го изпраща, носено от бащата.

-Голям сладуран! -казва той.

-Само не казвай, че ми е одрало кожата - мърмори художника

-Защо? От един километър се вижда, че прилича на теб...

-Не искам да прилича -казва Ангел Димов - Какъв смисъл има ако аз приличам на баща си, то на мен, а неговия син -на него Вечно ли все в този кръг ще се въртим?...Няма ли прогрес?...

-Ей, вие хората на изкуството сте опасни! - смее се Ран, цитирайки една стара смешка, и с бързи крачки се отправя навън.

Небесносин запорожец се движи бавно покрай редица паркирани автомобили. Съзира малко пространство и с ловка маневра се настанява, едва не докосвайки броните им. Излиза Рангелов.

Поглежда към един вход, където със златни букви на черен стъклен фон е изрисувана фирмата на туринг-клуба. Тръгва нататък.

Зад вратата го посреща надпис "информация", написан в същия стил. Издрънча се плъзгащо стъкло и строга бабка оставя за малко плетивото си:

-Кажи!

-Получих известие да се явя... -казва Ран и търси по джобовете си известието.

* Отт първия филм

-Втори етаж, стая номер едно! -казва бабката.

— — —

На втория етаж в коридора го среща друг служител в стромтен костюм.

-Дай известието! -казва той и поема жълтото листче.

Поглежда името, после към Ран. -Значи, все пак дойде... А казваха че няма да дойдеш...

-Кой казваше? -пита Ран.

Оня уж загадъчно се смее:

-Някой "твои" приятели...

Дава знак, че ще провери зад една врата какво е положението, надниква, след малко се връща и го поканва вътре.

Кабинетът е просторен, но многобройните пътни карти, маршрути и лозунги, накачени по стените като че намаляват размерите му. Зад масивно бюро, отрупано с макети на автомобили и триъгълни знаменца на поставки седи слабицък човек с прошарена коса и леко намусен поглед. Той прекъсва заниманията си, става и подава ръка на Рангелов:

^{игов}
-Филев, мерси. Едно кафенце?

-Моля ви се... -казва Рангелов. -Да не ви губя времето..

-Всички пестим времето, но ~~ние~~ трябва и работа да се върши. Нали, другарю Рангелов?. -казва Филипов. -А ние с вас имаме да вършим доста работа...

Ран го поглежда ~~и~~ и си спомня, че това е Филео, мъжът на сладкарката Тинтява, но дава вид, че го вижда за първи път.

Двамата седат около дъбовата масичка с металическа пепелница от прерязано бутало на тежък автомобил. Появява се служителят с тъмната униформа и донася кафетата.

-Свободен си, Наиденов! -казва му шефа на туринг-клуба.

После се обръща към Ран:

-Онази вечер, другарю Рангелов, след годишно-отчетното ни събрание у мен възникна такъв въпрос: вие член ли сте на клуба

Ран кимва утвърдително.

-Каква кола карате?

-Малка... Един запорожец...

Филипов гнусливо мръдва нодри, но все пак съумява да се овладее:

-Това, разбира се, няма никакво значение... Значение има кой как се отнася към нашите мероприятия... А ти, другарю Рангелов до колкото схващам, не си изцяло на наша страна...

-Моля ви се...

Филипов отпива от кафето си, мисли, после казва:

-Носиш ли си членската карта?

Рангелов му я подава:

-Да. ^{Нали}Така пишеше в известието.

Филипов я взема, гледа снимката, чете надписа, мисли.

-Толкова години откриваме с приветствие от пионери, и сега изведнъж... не можело!... Как да си го обясним това?.. Неразбиране или - меко казано - желание да се пречи?...

-Както искате го... но аз няма да...

-Знам, знам... Знам какво ще кажеш... Ние проучихме кой си и така нататък... И дори първоначално решихме да ви наложим едно малко наказание... Примерно - отнемане на картата за шест месеца.

Рангелов става и слага картата на масичката:

-Оставям ви я завинаги!

И тръгва да си върви.

-Но как! - вика Филипов - Не може така!... Завинаги!...

Как да го разберам!...

Тапицираната с изкуствена кожа врата меко се затваря.

-Темерутин! - казва тихо Филипов, намерил най-сетне една

спасителна дума, която като клапа освобождава налягането в душата му.

Семейната вечеря е към края си. Около масата са бащата, майката, Мариана и Ран.

-А за десерт имаме изненада! -казва майката и посяга към бюфета, където под една хартия се вижда ръба на кръгла тава.

-Усещам, усещам! -казва бащата, душейки с нос - Любимият м аромат...ванилия...

И докато майката разрязва сладкиша и слага всеки му по парче, той разказва:

-Едно време... като ергенчета на село... ходехме при един бакалин за парфюм...И той ни пръскаше от едно шише с нещо много приятно...едно такова...душата ти се разтапя от сладост...
веднъж
Отивам ~~една вечер~~ при една млада учителка...наскоро беше дошла от града... и тя ми вика: миришеш ми на пандишпан!...Оня дявол от бакалницата слагал ванилия в шишето...

Смеят се всички, най-много -бащата,разнежен от спомена

-Я опитай сега от нашия "пандишпан" -казва майката.

-Мми! На световно равнище! -казва бащата. -Кой го е правил?...

Погледите се отправят към Мариана.

Младата съпруга се изчервява от похвалите.

-Какво ще кажеш, Ранчо? -пита майката.

Ран усмихнато клати глава, после казва:

-Тази рецепта може да направи революция в циментената промишленост...

Внезапно Мариана става и бързо напуска стаята.

-Какво направи? - пита укорно майката.

-Бе ти май засегна невестата? -казва и бащата -Какво
й каза, че аз... Бях се нещо...

-Спокойно, ще се оправим! -казва Ран и става от масата.
Излиза от стаята.

Бащата и майката седят един миг неподвижни. После майката
доверила се на майчинската си интуиция, казва с въздишка:

-Не върви на добре, Илия!...

-Приказки! -съпротивлява се бащата. -Като всяка млада
булка още не е свикнала... Пък и с това чувство за хумор...

Той се замисля, усетил, че е на път да ~~шишири~~ направи едно
ново откритие, засмива се и допълва:

-То малко хора го имат...това чувство за хумор... Но
пък у младите булки хич го няма...

Бегъл поглед в спалнята на младоженците.

В широко двойно легло, завита през глава, спи Мариана.

Под светлината на нощната лампа чете книга Ран.

Внезапно Мариана подава ръка, дръпва книгата и я захвър
ля на пода. Лампата угасва.

Утро. Класовете отново са подредени на двора. Но в мест
чанти този път децата носят прави лопати и кирки и са облечени
като за трудов ден.

Физкултурничката Петранска отдава последни команди
и дългата върволица от деца започва да се изнизва от училищния
двор.

-Няма ли да изпеят нещо? - пита директорът в един момен
когато Петранска е до него.

-Разбира се! -казва енергичната учителка.

Тя изтичва напред,настига един от по-големите класове
и вика:

-Корнелия,дай тон!...

И за да стегне ритъма свирва няколко пъти със свирката.

Запевачката Корнелия подхваща:

-Сол-до!...Сол-до!...

-Три-И! -отсича Петранска.

Изведнъж от многото детски гърла еква странна песен:

-Сол-до!Сол-до!...Сол-фа, сол-ла -си-си...

И дълго звучи между последните къщи на града.

Малко по-късно,когато класовете са спрели за малък
отдых на една поляна в крайградската вилна зона, Рангелов ще
запита децата около себе си:

-Вие само по ноти ли знаете да пеете?... Други песни
не знаете ли?

-Знаем,другарю Рангелов! -отвърщат няколко гласчета.

-Любопитен съм да чуя!...

Две момичета се споглеждат и не чакат нова покана:

"Море...море...море...

Вземи горещите ми длани..." И т.н.

Децата са се пръснали по голия хълм и копаят дупки за
засаждане на борчета. Работят на групи,учителите не се виждат при
тях.

Само Рангелов сред няколко деца,разсъблечен по
фланелка,копае.

Идва при него Цонева с бележник и химикалка.

-По колко дупки да сложим на човек? -пита тя - Аз мис-
ля ^{че} петдесет, не са малко.

Ран се изправя, бърше изпотеното си чело.

-Нормата на възрастните е осемдесет -казва Цонева -Лес-
ничей каза.

-Цонева! Не може ли без норма? - пита Рангелов.

-Как така?

-Ами така! -настоява директорът. -Няма по-добър начин
за създаване на ~~дисциплинирано~~ отвращение към труда. ~~дисциплинирано~~

-Както кажете... Но мисля, че ще се отрази на дисципли-
ната...

-Да опитаме...

- - - - -

Ветев, Стефанова и математика Младенов седят до един
глогов храст, където са струпани дрехите на децата.

-Това не е ли демагогия? -говори биологът - Да се под-
мазваш на учениците: "Вижте ме колко съм демократичен и аз копая
като вас!"...

Младенов вади от еднодневката си малка бутилка с брен-
ди, отпива бързо и го скрива отново.

-Не знам какво е - казва той -но човекът наистина
копае. Пък ние си търсим предлози...

-Какви предлози бе, Младенов! -мръщи се Стефанова - Защо
не бяхме предупредени, че и ние трябва... Сега с този чорапогашник
мога ли да работя!... Шест лева съм дала, в края на краищата...Ням
всеки ден да купувам чорапогашници...

-Минкова дошла с панталон - казва Ветев, загледан в
една посока. -Добре, че не беше по мини-жуп...

-Хайде, хайде... -казва Младенов - Ставайте, че правим
впечатление...

И тримата се надигат! неохотно.

Бистра Минкова вижда сянката спряла до нея. Рангелов.

-Приемате ли подкрепления?-пита той.

Тя се засмива:

и
-Ще се справим със собствени сили...

Въпреки отказа ѝ, той взема лопатата, а тя смуква пришката на дланта си и го гледа как копае и изхвърля пръстта.

Внезапно, ~~при~~ при едно от изправянията, Рангелов се заглежда към отсрещните вили...

... Това са пет-шест малки къщи, потънали сред дървета и лозови чардаци, с огради от циментени колове или телена мрежа.

На площадката, пред една от вилите, блести луксозна лека кола с вдигнат капак на багажника и мъж и жена обикалят около нея.

Не са обикновени мъж и жена - А ТИНТЯВА И ФИЛИПОВ!

Изнасят от вилата някакви щайги и ги подреждат в багажника на леката кола.

-Шефе, май че ви хареса вилната зона? -подкача го Бистра, уловила погледа му. -Защо не си постройте тук една барака, както викат за по-модерно на двуетажните вили...

-С удоволствие ще използвам идеята ти щом натрупам малко капитал -казва Ран.

-Тогава ще ми давате ли ключ, за да вода любовниците си? - смее се Бистра. *Но он и и не дава.*

-Още сега ако искам!... Ония с колата са ми познати...

Двамата погледват към вилите.

Филипов затваря багажника. Сяда в автомобила и се измъква от дворчето.

Тинтява притваря след него железните порти и се прибира във вилата.

И ето го Ран пред железните порти!

Десет крачки е разстоянието от улицата до вратата на вилата. Той върви между чемшири, гергини и огромни туфи от питомен лешник. Тихо отваря тежката дъбова врата с дискретно прозорче-шипонка. ~~Шипон~~ Прозвънва невидимо звънче, монтирано някъде над горния перваз.

Открива се просторен хол с камина, с ламперия по стените, с меки кресла и миндери, покрити с разноцветни китеници.

И храбростта му се изчерпва до тук. Той усеща как не може да направи повече нито крачка.

Вдясно от входа са наредени няколко чайги една върху друга, пълни с някакви плодове, и той се подпира на нестабилната опора.

Насреща му иде с плавната си походка Тинтява!

И внезапна светлина струи от погледа ѝ. Този поглед, който носи той от години в душата си, това лице, което е ~~вече~~ толкова близко до него, и малката пулсираща вена на ~~изпънната~~ гладката шия, която вече докосват пръстите му...

Тинтява потъва в здравата му мъжка прегръдка. Двамата замират един миг, после се олюкват, търсят опората, която ще върне изчезналото им равновесие...

И без да искат събарят чайгите.

Холът се изпълва с грохота на падащите плодове.

Звукът е толкова неочакван и нелеп, че пресича като с брадва любовното опиянение.

Тинтява се изскубва от прегръдката и бързо приляква да събира пръснатите круши.

Малко по-късно Ран седи върху мекия китеник и държи квадратна чамова рамка, на която е изопнат недовършен гоблен.

Иапод разноцветните конци едва се очертават фигурите на две птици,кацнали около своето гнездо.

Тинтява отваря модерно барче,изважда бутилка и пита:

-Едно кампари?

Ран мълчаливо оставя рамката с гоблена, бавно се изправя и тръгва да излиза.

Тинтява уморено гледа високата му фигура,изпълнила рамката на вратата.

Пропява невидимото звънче над горния праг и неговия звън трепти още дълго в ушите на човека,който върви покрай оградите на вилните дворове...

Гълъбова водга с държавен номер спира пред входа на училището. Слиза десетинагодишно дете,облечено в модно костюмче, със също такава модна лъскава чанта.

Няколко деца любопитно оглеждат колата,която отминава.

На входа стои Рангелов и кима на минаващите деца.

-Сутрин се казва "добро утро",Красимире! -казва той на момчето с лъскавата чанта.

Момчето се спира и мълчи.

-Да не си болен нещо?

То поклаща стрикателно глава.

-Да не те боли крак,например?

Отново същото поклащане на главата.

-А защо всяка сутрин идваш с колата на татко си?

Едно друго дете,спряло се до Красимир, отговаря:

-Защото татко му е Николай Калчев...

Рангелов влиза в едно солидно учреждение, да кажем, градския съвет.

В приемната на Николай Калчев -просторна стая с меки кресла,покрити с калъфи от бежова материя - чакат няколко жени и мъже.

-Кой е последен? -пита тихо той.

Показват му жената в ъгъла зад бюрото.

-По каква работа? - пита секретарката. -Днес приема само по лични въпроси.

-По личен въпрос.

-Ако е за жилище,само във вторник.

-Името?

Ран сгъва вестника.Останал е последен в приемната. Навън се е смрачило, светят белите глобуси в приемната, откъм улицата достига приглушения шум на градското движение.

Секретарката стои до разтворената врата. Ран минава покрай нея и влиза в кабинета на Николай Калчев.

Самият Калчев стои прав зад бюрото и яде круша. На бюрото му -панер с круши.

-Вземи си една! -кани той посетителя -Много са сочни. Един приятел ми ги донесе... От вилното ^{му} ~~на~~ място.~~изпълнено~~

Рангелов си взема от крушите.

-Кажи сега! -казва Калчев и разкършва снага: цял след-обед да седиш на стола как няма да ^{се} схванеш!

-Идвам да ви поканя за...

-Среща с пионерите? -изпреварва го Калчев - Пр принцип винаги съм "за"...

-Този път срещата ще бъде малко по-друга... Решихме да съберем в неделя бащите на трудов ден...

Николай Калчев престава за миг да дъвче. После поглежда календара на бюрото:

-Неделя? Да видим какво имаше в тефтера за неделя...

Междувременно той е успял да натисне и бутона на звънеца и секретарката вече отваря вратата.

-Колева, нещо да имахме за неделя?...

-За сега няма, другарю Калчев!...

-Благодаря ти, Колева!... Та значи... за неделя!... Съботник, както се казва...

-Има една стара постройка в дъното на двора... Трябва да направим игрище.

-Идеята е добра и аз съм "за". Младешта трябва да спортува!...

Той вади кърпа, бърше пръстите си, подава ръка:

-Значи -неделя!... Да побачкаме, както казват сега младите...

-И още нещо... За Красимир... -казва директорът малко преди да си тръгне.

-Какво... да не би... това магаре?...

-Наредете на вашия шофьор да не вози сутрин Красимир до училището...

Николай Калчев вдига вежди:

-Някой е против?

-Да!

-Кой? -пита отново той.

-Аз! -казва спокойно Рангелов. -От педагогическа гледна точка.

Рангелов излиза в приемната, прекосява я.

На вратата стои Николай Калчев и гледа подире му.

Колева, секретарката, също е станала зад бюрото си.

-Кой беше този, Колева? -пита Калчев.

Секретарката не знае какво да отговори.

Трудовият ден в неделя.

Вашите са се явили и под ударите на инструментите им старата постройка в дъното на училищния двор се руши. Пристигат и два самосвала.

Пред камерата минават различни лица.

Само лицето на Николай Калчев не се вижда никъде.

-Но аз ще отида у тях и ще му потърся сметка! -вика Рангелов, дал воля на гнева си. *Всички го обичат, само ти...*

-Кой си ти, че да му търсиш сметка? - казва насмешливо Мариана. -Какво си въобразяваш!

Тя седи по пенъор и държи на коленете си чамова рамка с недовършен гоблен, много сходен с гоблена на Тинтява. Изглежда манията да се шият гоблени вече е обхванала всички жени на града.

Ран мълчи. Последните й думи му действуват малко отрезвяващо.

-Може би си права -казва след малко той. -Какво си въобразявам, наистина...

-По-добре му поискай квартира...Нали вече сте познати.

Ран търка челото си ^свдлан, седи умислен, подрял глава.

Мариана, ра да го разсее, отива при него и му показва очертаващата се фигури на гоблена:

-Какво ще кажеш... Нали е красив...

-Хайде да излезем! - надига се пъргаво Ран.

-Моля ти се, само тази фигура да изпълня... -моли се Мариана.

мисълта на Калчев

Той явно не е дочакал изпълването на фигура^{та} и вече е на улицата.

Върви по главната, после свива в една странична уличка и свири с уста един завъртян сигнал, останал от момчешките години.

На прозореца се показва Бистра Минкова.

Малко по-късно те вече седят на чашка кафе в Млечния бар и Ран разпалено *разговаря* говори нещо - може би й разказва за трудовия ден, на който единствен от бащите не се явил Николай Калчев. Бистра съчувствено го гледа.

Отново са около маса - този път в хола на Николай Калчев. Малкият Красимир показва рисунките си на Рангелов и Бистра. Двамата ги разглеждат.

Майката на Красимир се появява с поднос кафе и сладкиши. Още не оставила таблата, външната врата се хлопва - появява се самият Николай Калчев, спортно облечен, с брезентов калъф на в който лежи ~~нагънатата~~ нагънатата ловната му пушка.

- Гости имаш, Николай! - казва жена му.

- Много мило, много мило! - усмихнато им подава ръка той. И гледа изпитателно Рангелов - Ние май че сме се виждали някъде... Вие бяхте?...

- Директорът на училище "Христо Ботев".

Лицето на Калчев бавно охлажда.

- Всички бащи се явиха тази сутрин - направо започва Ран - Само вас ви нямаше.

- М, да... Съботника... - гузно мърмори Калчев - Но аз съм служебно лице и... се наложи...

-Поне ударихте ли нещо? - пита Ран, и ловецът инстинктивно се опитва да потули раницата си.

-Ти...какво?... Как си позволяваш? - внезапно повишава тон Николай Калчев. -Сметка ли си дошъл да ми търсиш?!... На мен има кой да ми търси сметка!...

-Николай!Николай! - съпругата се опитва да потуши скандала - Остави ги да си изпият кафето...

Но Ран и Вистра вече са станали.

-Кафето ще изстине... -казва Калчева -Защо бързате..

-Трябва да вървим... -казва Ран спокойно. - Друг път ще наминем...

Тя ги изпраща и се връща в хола,където още неподвижен стои мъжът Й.

-Нахален свят се извъди! -пъшка той и посяга към телефона. Набира някакъв номер: -~~Набирам си телефонния номер~~
~~Набирам~~... Пеьо...Калчев е на телефона...А бе ти имаш един чудак от "Христо Ботев"... Да му се чудиш на акъла... Опитва се,знайш, да ми прави едни номера...Изкуствени конфликти ще създава...Между поколенията...

Дружинен сбор в големия училищен салон.

Изглежда е започнал отдавна,защото децата вече са изгубили търпение -въртят се,закачат се,прибягват от място на място.

Единствено неподвижни са децата от деловия президиум. Зад високата катедра,правена разбира се за възрастни оратори,чете доклад слабичко момиче:

-Благодарение на идейно-разяснителната дейност на дружинния съвет дисциплината и успеха през изтеклото трезесечие

бяха завишени в сравнение през съответния период на миналата година...

-Тихо, пионери! -вика леко пресипнала учителката Петранска

-Ще се принудя да изгоня някого...

Рангелов седи невъзмутимо в дъното на салона.

Петранска се приближава до него и се навежда, за да му даде едно листче.

-Какво е това? -пита той.

-Новия дружинен съвет.

-Но нали още не са гласували. Може да има други предложения?

-Едва ли. Дружината винаги е била единодушна.

-Скрийте го това листче, Петранска!

-Но ние не можем да останем така, другарю директор...

Рангелов се изправя:

-Тази организация не е наша, Петранска... Тя е ТЯХНА...

Оставете ги сами да си ~~избират~~ изберат ръководството...

И той напуска дружинния сбор.

Подир час Петранска се появява отново в кабинета му.

-Това е непоносимо, другарю директор!... Аз повече не мога да издържам... Ако научат в Отдела...

-Какво има, Петранска?

Тя размахва листчето:

-Само трима от нашите избраха... Кои са новите, от какви семейства произхождат?... Ще ни дърнат здравата ушите в Отдела...

-Трябва да се провери дали са членували във фашистки организации... -казва със сериозен глас Рангелов.

Петранска го гледа втренчено.

-Трябва да ви успокоя,Петранска!... Мога да ви гарантирам че не са членували във фашистки организации...

-Вие ми се подигравате,другарю директор!...

-Не.Само ви напомням,че това са деца.

-Какво лошо съм направила?

-Лично вие-едва ли... Лошото е,че всички се мъчим да накараме тези деца да живеят неестествено...

-Аз съм ходила два пъти на семинар,другарю директор! -продължава темата си Петранска.

-Вярвам ви, Петранска... И диплома сигурно имате...Иначе нямаше да ви назначат...

Физкултурничката изважда кърпичка и избърсва очите си. Директорът я кани да седне на мекото канапе. Изважда кутия с цигари за гости, поднася ѝ я.

-Не пуша - тихо казва Петранска.

-Франция цели двеста години губи всички войни - продължава неочаквано Рангелов - От Луи Дезети до Луи Пестнайсти...Цели двеста години!...И не защото французите по това време са били по-калпави войници... А защото армиите са ги командували офицери-благородници... Синове от знатни родове и фамилии...

Докато говори Рангелов връща цигарите и сега поднася на физкултурничката кутия със шоколадови бонбони. Тя взема.

-Разбирате ли защо ви разказвам за Франция? -пита той.

-Защото имате втора специалност история - отвръща Петранска.

Светъл мъж на средна възраст, в нов алифер, старателно пристегнат с колан, се появява един ден в училищния двор.

Оглежда цветните фигури, оградени с бели речни камъчета кошчетата за смет, желязната скара пред стъпалата.

Дежурната учителка Цонева първа го забелязва и бързо изтърчава в учителската стая.

Спокойствието, царувало до преди миг, около зелената маса, покрита с линолеум, изчезва. Учителите трескаво събират учебници и тетрадки, свиват закуските, бързо дописват планове и отчети. Математикът Младенов скрива малката джобна бутилка с коня

Цонева влиза и при Рангелов:

-Пристигна Пею Тончев!...

-Да! Обадиха ми се от отдела още вчера - казва Рангелов

-Трябваше да ни кажете, другари директор - укорно казва Цонева. - Поне с друга рокля можех да дойда...

-Нищо, Цонева! Добрият кон... - усмихва се Ран и тръгва с нея да посрещне госта.

-Той сигурно ще остане за обед - казва учителката и вече чертае програмата около посрещането. Ще се обади в стола да приготвят нещо...

-Необходимо ли е? - пита директорът.

-По традиция накрая там обобщаваме...

-Щом е по традиция... Аз не съм против традициите - засмива се той.

Пею Тончев седи в дирекцията и отмята ^{един} ~~идни~~ по ^{един} ~~едно~~ въпросите в бележника си.

-Сега... за перуката на Минкова. Има ли такава и ако "да" какви мерки си взел...

-Бистра Минкова има перука - казва Рангелов. -Ако искате може да я накарам да я покаже...

-В никакъв случай! -трепва инспекторът -Ако се наложи -тогава да!... Засега моят въпрос е какво смятате да предприемете по този въпрос... Извинявам се за тафталогията...

-Какво да предприема... Това си е нейна работа.

-Но тя идва и на училище в такъв вид,нали?...

-Не съм чувал перуките да са забранени в България!

-Ние сме друга България,другарю Рангелов!... И не на вас ~~смятам~~,че трябва да се напомнят тези прости истини!... Има толкова наредби и указания против перуките, панталоните,чорапогащниците и прочие... По този въпрос ще пиша,че сте ^{взел мерки} ~~на особено~~ мнение.

-Пишете.

-Да продължим по-нататък...За кабинетното обучение и нагледната агитация...Извинявам се, пособия...

Тол не е харесва с перуката. Защото е против всички изкази

Щедро отрупана маса в училищната трапезария. Салати, ордьоври, шницели, бира и кока-кола. И две млади сервитьорки - Бистра Минкова и Тодорка Петранска -които продължават да носят от кухнята нови блюда.

-А бе какво е това чудо!... -казва Пею Тончев,разкопчал средното копче на сакото си. - Че и крем-карамел!... Знаете ли колко точки има в крем-карамела... Шестотин!...

-Най-много са в хляба, другарю Тончев! -казва авторитетно Стефанова. -Аз например, от седми август досега...да чукна... нито трошичка!...

-Ама не ти личи, Стефанова! -заяжда се Младенов, вече леко пийнал. - Виж, Минкова да каже, че...

Погледите се обръщат към хубавата, стройна Минкова.

-Как ги правите тия работи бе, Минкова! -смее се Тончев и се посмества, за да седне до него - Я елате...седнете да обменим опит... Сигурно само росни капки, а?...Хе-хе...

Масата възбудено се смее.

-Им всичко, което ми се яде -простичко казва Бистра.

на
-Хайде, хайде...Не нас тия!...-върти глава уж заплашително Тончев - Имате си и вие някакъв секрет...не може да нямате...

-Секретът на мечките, например, нали го знаете, другарю Тончев! - намесва се биологът Ветев.

Пер Тончев го поглежда:

-Къде беше?

-Като я погалиш по пъпа и тя сама ляга!... -И Ветев се смее най-гръмогласно от всички.

Подир смеха настъпва внезапна пауза. Донева веднага се присяга и долива чашата на госта с бира. Той слага длан -знак че повече не трябва да му наливат. После със сериозен глас продължава някаква тема, прекъсната по някое време:

-По този въпрос и в Отдела няма пълно единомислие. Едни казват така...Други -иначе...Изобщо -лошо!...

-Никак не е лошо! -обажда се Рангелов и масата леко трепва от категоричната му позиция.

-Кое? -не разбрал го поглежда Тончев.

-Дето има и "иначе".

-Но когато трябва да се прокара някое решение?

-Ами няма да се прокара! -избухва в смях пийналият

Младенов, доволен че е намерил края на това словесно уравнение.

-Младенов! -тихо го смъмря Цонева.

-Десно ви е на вас - въздища Петю Тончев, внезапно замислен за някакви свои работи. -Широко ви е около врата...Изкарате си часовете и -шапка на тояга... А нас питате ли ни на какъв огън се пържим там...

Но той се сеща, че все пак не бива да говори по тези неща пред такава аудитория, засмива се и бодро вдига чашата си:

-Но...както и да е!...Важното е да свири музиката!...

-Наздраве, наздраве! -отвсякъде се протягат чаши към неговата.

Петю Тончев отпива, оставя чашата и поглежда часовника си:

-Скъпи друзья, безкрайно приятно е ²²бъде човек сред вас, но...Уви! -както се казва в една песен...всяко нещо има край...

Той прави малка пауза, както е свикнал от ~~инициални~~ ритуала по банкетите и отново продължава:

Приятно ми беше да се запозная облизано с вашия малък, но силотен колектив...С вашия енергичен, макар и още твърде млад директор, другаря Рангел Илиев Рангелов... С другарката...

...Цонева! -кимва учителката, към която е отправен погледа на госта.

...С Другарката Цонева... Със Стефанова... Петранска... Със симпатичната ви нова колежка Минкова...Вистра, нали?... Дано не съм сгрешил някое име...

-Каква хубава перука има, нали другарю Тотев! -казва

Младенов и се опитва да прекара ръка по перуката на Минкова.

*4. и 5. свалени
среще и слонер
Минкова*
-Да, да!... -кима инспекторът, защото в такъв момент не би могъл да каже нещо друго. -Чудесна е!...

Сега не ия утре
Той закончава сакото си, поднасят му шлифера и докато го облича, от любезност пита:

-Благодаря и за богатия и вкусен обед... Впрочем, ако

не е тайна, какво струва той?...

И бърка за портфейла си.

~~Импресията~~ -Ама моля ви се... Заслужава ли да говорим
-отвърщат Цонева и Стефанова, подкрепени от останалите.

Само Рангелов вдига неочаквано ръка:

-Един момент!...

И вика към кухнята:

-Бай Данчо, ела за малко!...

Появява се домакинят на ученическия стол в своята синя
манта.

-Ви ли ни казал какво струва обядът, бай Данчо? -пита
го директорът.

-По един и шейсет и две, другарю директор... понеже бира
та... нямаше друга та взехме "радебергер"...

Трапезарията замълчава.

Петър Тончев е бръкнал за портфейла си, но последният
не се оказва в този джоб. Търси го и го намира в другия и докато
с разтреперани пръсти отброява стотинките, лицето му бавно отива
към цвета на бай Дончовата манта.

Случката е парализирала всички и няма кой да изпрат
госта, като изключим домакиня, който притваря вратата подире му.

~~Импресията~~ -

-Нечувано! -първа извиква театрално Стефанова.

-Вие сте непоносим! -изсъсква Цонева.

Ветев удря с длан по масата. Под дланта му се оказва
банкнота от два лева. Той става и напуска трапезарията.

-Защо се вълнувате? - пита тънко усмихнат Рангелов -
-Трапезарията работи с пари на децата, нали... Освен това другарят
Тончев сам попита колко струва...

-Никога не съм допускала, че ще изживея такъв позор!
-казва Цонева - За два лева!... Да бяхте казали-от собствения си

джоб щях да извадя и...

-Сега той ще докладва в Отдела - казва Петранска.

Само Бистра, за да скрие усмивката си, гризе една голяма бананова ябълка и зъбите ѝ светят, окъпани в бистрия захарен сок.

-Ако вие не се извините, другарю директор... -казва Стефанова, но не посмява да каже какво ще направи, защото изглежда още не го е намислила - Вие се извинявахте на децата за една глупост сега сте длъжен и на този човек да се извините!

-На децата -винаги! -казва Рангелов и изважда две баниноти по десет лева - Бай Данчо, оправи сметката и рестото задръж за себе си!..

Ран се завъръла вкъщи. Но преди да съблече пардесюто си /защото вече е декември/ в антрето се появява баща му. Лицето му е мрачно, някаква новина носи погледа му, но още не е намерил начин как да я съобщи.

-Какво има? -пръв пита Ран.

-Не се събличай -каза бащата. -Мариана си събра багажа и...

Ран наистина спира събличането на пардесюто. Новината не е неочаквана за него, но е безкрайно неприятна.

-Не си казвал, че е подала за развод - казва бащата и му подава призовка. -Призовка донесли...

Ран мълчи, чете разкривените редове на призовката.

Бащата пуши съсредоточено, мъчи се да изглежда твърд.

-Майка ти лежи оттатък... От сутринта не е хапвала залък... Ще я разболеем с тия тревоги...

-Какво да се прави, татко... На сила никого неможеш

да задържиш...

-Аз мислех да ида до тях, но... Ще кажете, че се бъркам...

Заминавай ти!

Ран се е облегнал на тъмната махагонова ламперия в антрето и не се помръдва.

-При кмета си ходил и нищо не си му споменал за квартира... На нас нищо не казваш... сервираш ни изненади... Що за човек си ти?! Държиш се съвсем... /той млъква, търси думата, повтаря/ съвсем...

-Непоносимо! -подказва му Ран.

-Непоносимо я! Я се погледни!... Колчав мъж си, а я караш ...

-Момчешки! -отново го изпреварва Ран и дръпва външната врата.

Бащата остава почти с отворена ~~изпиши~~ уста, осъзнал за миг стереотипа на словото си, което е произнасял до преди малко. Боже, боже, как лесно сме готови да кипнем срещу другите, да ги ругаем и поучаваме, без да се постареем малко преди това да вникнем в тях, в техните кожи, в техните души...-мисли той.

Тихо, като сянка се появява и майката, с измачкана коса и сух блясък по страните.

-Какво рече? -пита той.

З. Онда мислех, че си го!

-Нищо. Ще се оправи той. Не е вече малък... И не е длъжен всичко да ни казва... в края на краищата...

Приближаването на Новата година вече се усеща по вечерните улици на града. Появили са се павилиони за подаръци, щедро окичени с разноцветни светлини, на площада зеленеет огромни купелки, носят се гласовете на високоговорителите от стрелбищата и на продавачите на луканки и захарен памук. Пъстра върволица от млади и стари върви в различни посоки, разхожда се, смее се и крещи, и мъкне нанякъде пакети, чанти, дамаджани или плувачи във въздуха торти, обвити в изтеглена на върхове хартия...

~~Ето~~ ^{Ето} една такава торта, понесена от човек в тъмен балтон, из чийто джобове стърчат гърла на бутилки. Учителят Младенов.

Познаваме го когато извърща лице и се заглежда в една посока, леко закрит от тортата. Гледа продължително и очите му има съвсем немъжко любопитство.

На няколко крачки от него, бавно и мълчаливо, се движат Ран и Вистра Минкова.

Младенов продължава пътя си.

Проследяваме го как влиза в един вход, изкачва се на горния етаж, звъни.

Отваря му Стефанова.

-Охо! -казва тя и поднася устните си.

-Хайде ЧеРеде! -казва Младенов и я целува по бузата.

Влиза заедно с нея в хола, където вече са насядали Цонева, Петранска, Ветев..

-Прекда меланж - говори Петранска -и тука отпред има едни плетеници...И удължена малко така, а отгоре шал-яка... А бе ще ѝ я искам да ви я покажа...

-Искай я бе, Дорче!... Много те моля - казва Цонева.

-Чакаме ли няког@? - пита Стефанова като поднася табла с коняк.

-Оня екстремист канила ли си го? - пита Ветев.

-И да бях го поканила нямаше да дойде -казва Стефанова.
казах ли ви

-А бе ~~зидицишки~~ най -новото? -казва Младенов -Като идвах
насам видях ги с Минковата... III

-Къде?... Как ги видях? - питат един през друг.

-Шматкаха се из улиците...

-Ще я свали той! -казва Петранска. -Помнете ми думата.

И това е чудесно. Но да можем по някакъв начин да се доберем до
веществени доказателства...

-Едно апаратче...Щрак и -готово! -показва с пръсти Ветев

-Глупости!...-прекъсва го Цонева - Той ще се остави тъй
да го щракнеш... По-важното е да разберем как го назначиха при
нас... Две години даскал и хоп - директор!... Къде дават така!

-Аз дваайсет години вече... -върти глава Ветев.

-И сто и дваайсет да караш -пак същото! - смее се вече
пийналият Младенов и, когато оня го поглежда обидено, вдига чаша:
-А вотър санте, косю!...

- - - - -

Празничната улица.

Бистра и Ран продължават мълчаливата си разходка из
навалицата.

Пред един недовършен павилион за детски играчки продъ-
жава да рисува Ангел Димов, стъпил върху бояджийска стълба. Изглеж-
да работата е спешна и той е погълнат изцяло от веселите дядо-мра-
зовци, снежанки, розови прасенца и летящи шейни, които излизат
изпод четката му.

Двамата го поглеждат, но не искат да го безпокоят и
отминават.

Много хора, много погледи, усмивки, кичури коса...

И неочаквано -едни познати очи.

Ран трепва: насреща, под ниско навесче, осветено от електрическа гирлянда, стои Тинтява и продава жълти круши.

Това е уличката на частните търговци - сергии с кинкалери, домашни метли, буркани с пчелен мед, грозде, мангали за печени кестени, центрофуги за буканки... И сред този пъстър ешалон - жената на неговата младост, застанала пред пиричената паланца.

Тя е в меко кожухче и някаква плетена шапчица, усмивка играе по лицето ѝ, изящните ѝ пръсти пълнят пликовете и ги подават на купувачите.

Бистра се спира, открила крушите и иска да купи, но Ран я хваща за ръката и я отмъква нататък.

Започва да прехвърква сняг, става все по-студено.

Пред ателието на Ангел Димов Ран адига старата метална рулетка и ~~шпише~~ напипва ключа, някъде встрани на перваза. Отключва и въвежда Бистра.

Студено и неуютно е в това помещение, макар стените му да са изпълнени с картини в топли и весели цветове.

Същото е оттатък, зад паравана.

Ран сваля котлето с туткала от простия котлон с открити реотани; реотаните скоро се зачервяват и двамата протягат ръце към топлината.

Мълчанието на Ран продължава.

-Знаеш ли как те нарича биолога? -казва по едно време Бистра. -Екстремист!...

Ран се усмихва уморено.

-А аз му казах -продължава момичето - че при добро желание и Ботев можеш да наречеш екстремист... Да тръгнеш с двеста души срещу една империя... Страшно съм доволна, че ми дойде този пример в момента!...

Ран взема ръката ѝ, държи я между дланите си, после я допира до бузата си, преди да я докосне с устни.

Мълчат дълго така, заслушани в тихия звън на рестаните, упоени от мириса на бои, на туткал и безир, на хартия и чамово дърво. Уличният шум остана отвън, обикаля около металната рулетка и едва намира малки пролуки, за да ^{се} провере и достигне до тях.

-Стопли се - казва Вистра и устните ѝ докосват твърдата мъжка буза...

Настъпва зимата. Вали хубав мек сняг.

Училищният двор е заравнен и ослепително чист. Дори пътеките, по които са минали детските крачета са чисти, защото са минали деца...

Коридорите на училищната сграда са изпълнени с празнични гласове, музика и цветни гирлянди. Притичват гримирани момченца и момиченца, участници в новогодишната пиеска.

Рангелов, в хубав костюм, надниква в учителската стая

Един Дядо Мраз бързо мушва бутилката с бренди в гънките на атлазената си мантия. Естествено, това е Младенов.

-Поне днес можеше да... - казва Ран, едва сдържайки гнева си. Толкова пъти вече са говорили за това пиене, че сега дори не довършва докрай мисълта си.

-Недей тъй бе шефе! - казва, раздвижил брада и мустаци Младенов - Имай търпимост на човек към човека!...

-Ти можеше да потърпиш поне днес! - и посяга за бутилката. - Дай бутилката!

Младенов се дръпва, засобикаля голямата зелена маса, ловко надига бутилката, глътва последните капки и я траква на масата.

-Искаш бутилката... На ти бутилката!...

Рангелов рязко се обръща и излиза.

Бистра Минкова разпъва акордеон.

Под звуците му на подиума едно дете в трико играе художествена гимнастика.

Публиката ръкопляска.

Едно жури от пет-шест деца, с каменни лица, издига цифри на картони с дръжки - като в телевизионно състезание. Оценките са най-различни - от 1 до 6 и това предизвиква смехове, свирфване и възгласи.

Рангелов усмихнато наблюдава картината.

После минава към друга група, която се оказва с аспарухови шлемове, щитове и мечове. Над главите им стърчи и конска опашка.

Петранска дава тон: "До-до-ре-ре..."

"Откога се е, мила моя майноле..." - подхваща малката естрадна група...

Фанфаристи възвестяват пристигането на Дядо Мраз. Чуват се звънчетата на шейната, цвиленето на конете му.

Малчуганите от малките класове треперят от вълнение, очичките светкат, устата повтарят само едно име, което е в състояние да взриви детските душици: Дядо Мраз!... Дядо Мраз - вълшебникът, за когото не се съмняваме на тази възраст, че може да не е истински, великото добро, събрано под гуглата на този старец, за което сме сигурни, че съществува на този свят... Дядо Мраз!

Гуглата му се подава на входа на салона, спонтанен вик ечи от детските гърла, сълзи текат от искрящите очи на хлапетата...

-Добре дошъл, Дядо Мраз! - излиза пред него малка група в национални носии със символите на плодородието - хляб и бъклица.

Гуглата леко се олюлява.

-Какво е това? - пита Дядо Мраз и хълцуква. -Какво има тук?... Нещо се плиска вътре?...

Разклаща бърлицата. Ослушва се в звука, който иде от вътрешността ѝ, отпива и в същия миг изпръхтява над главите на децата.

Публиката се смее, мислейки това за номер на веселия старец.

-Кой казва, че е "Плиска"?... -пита старецът. - Никаква "Плиска" не е това... Кого ще лъжете вие... Лимонада, никаква "Плиска"...

Рангелов разтревожено разбужда децата и бърза към него.

-Ще се подигравате, а?... Копелета с копелета!... Че аз не знам ко е "плиска", кое.../хълца/...монада...

Внезапно някой дръпва брадата му:

-Младенов, млъкни!...

-Какъв Младенов? - ломоти пияният. -Няма Младенов... Днеска няма Младенов... Има...

Но енергична плесница изгърмява по гримираната му буза.

-Напусни веднага!...

Младенов се хваща за бузата, заеква:

-Как... Кого биеш ти бе?... Помощ!... Той ме бие... Видяхте ли?... Той ме бие...

По-големите деца се смеят, но малките са потресени и не могат да повярват на речите си: Възможно ли е под залепената брада да се окаже учителят Младенов?... Грешка сигурно има някаква... Или той е откраднал атласената мантия на истинския Дядо Мраз!... Или всичко, което направят възрастните е все едно такова... неистинско... фалшиво...грозно...

Новогодишното настроение е помрачено.

Учителите раздават набързо пакетите, извадени от чувала, ръчичките се протягат, но не бързат да разтворят кесите...

Децата си тръгват навън, шумолят хартиените им карнавални костюми, пъстрят боите по тях, само усмивките ги няма...

...Добре че на улицата минават тълпи от млади хора с транзистори от които бликат весели мелодии, напомнящи за празника

Една жена с очила и къси прави коси рови някакви книжа, нещо си отбелязва, нещо подчертава. Промърморва: хайде стига сме се разтакавали... И повишава глас:

-Рангел Илиев Рангелов!

-Да! -казва Ран, застанал встрани на малка група хора. Различаваме до него художника Ангел Димов и един непознат мъж, облечен в официално облекло, с чанта под мишница, адвокатът Янчулев.

-Години, народност, семейно положение, професия?

-Двайсет и шест. Българин. Пред развод.

-Аз ви питам сериозно! -мръщи се съдийката. -Графи попълвам.

-И аз отговарям сериозно - казва Ран.

-Професия?

-Учител.

-Учител или директор?

-Директор не е професия, а длъжност. -отвърща Ран. -Утре може да не съм директор.

-Не ме учи! -нервничи съдийката.

Адвокатът Янчулев се навежда към ухото му:

-По-кратко!Ще я разсърдим!...

Групата учители,събрани на противната страна около своя адвокат,леко се раздвижва:

-Какво държане! -казва Цонева на Ветев.-Дори и на такова свято място!...

-Ще си го получи той накрая!.-казва мъдро Ветев.

-Без приказки! -извисява глас съдийката. -Свидетелите! Член 126 ви задължава да говорите истината и само истината. За неверни сведения наказанието е от три до пет години лишаване от свобода. Чухте ли добре?

Свидетелите отвърщат всеки по свой начин,че е чул предупреждението.

-Напуснете залата! Ще бъдете извиквани един по един.

Групата свидетели напуска залата. Вратата се затваря от възрастна служителка,която ще стои през цялото време там,за да извиква в коридора имената на хората,нужни на съда.

Жената-съдия казва на машинописката, седнала в страни на съдийската маса и която ще записва дума по дума процеса:

-Дава се ход на гражданско дело 2165 от общ характер...

Подсъдимият Рангел Илиев Рангелов, двајсет и шест годишен, бългaрин,неосъждан, женен, признавате ли се за виновен,че на 31 декември в три часа след обед сте нанесли лека телесна повреда на Марин Николов Младенов на публично място,в присъствието на непълнолетни граждани,с които сте извършили нарушение на член 63,буква в,във връзка с член 79,алинея първа, букви в,г и к.

-Признавам! -казва Ран.

-Отбележете! -нарежда съдийката на машинописката -Признава!...

Адвокатът Янчулев трепва и отново непе тревожно в ухото на Ран:

-Какво правиш?... Защо признаваш?!!!

И търси помощта на художника, застанал до него.

Ангел Димов неразбиращо вдига рамене.

Съдийката продължава:

-Признавате ли, че с деянието си сте попречили на Марин Николов Младенов да изпълни служебното си ~~познание~~ задължение, а именно - да бъде училищния Дядо Мраз в традиционния новогодишен празник, като раздаде определените с нарочен списък подаръци /дарове/ закупени със средствата на профорганизацията при училището.

-Признавам! -отвърща Ран.

-Отбележете: признава!...

Адвокатът дърпа Ран за лакета:

-Опомни се, Рангелов!... Нали говорихме... Каква защита искате от мен...Какво ще кажа на баща ти?...

Ран съчувствено му се усмихва.

Вратата на залата се открехва. Възрастната служителна подава глава и вика:

-Васил Пенчев Ветев!

Биологът с твърда крачка влиза в залата, отправя се към съдийката и заседателите, прави поклон -лича че и друг път е влизал в съда.

-Откога и като какъв познавате подсъдимия?

-Аз, другарю съдия, познавам подсъдимия като директор от началото на учебната година, когато съдия бе изпратен като директор...

-Това е известно на съда! -казва недоволно съдийката.

-Очертайте неговия морално-етичен облик!

-Да очертая неговия морално етичен облик... -повтаря си гласно Ветев, за да печели време за мислене.

-И не повтаряйте като слаб ученик! -скарва му се съдийката.

-Да!...-изправя се по войнишки Ветев - Рангелов подронва авторитета на учителя...

-Защо? - нетърпеливо пита съдийката.

-Защото го е страх да не му заемем мястото на директор - казва свидетелят.

Говори свидетелката Тодорка Петранска:

-Другарят Рангелов саботира мероприятията на масовите организации...

-По-точно!

-По-точно...веднъж не разреши на пионерите да поднесат приветствие, под предлог че си губели времето, и ги изпрати да си вървят вкъщи и да си учат уроците.

-Правилно! -обажда се Ангел Димов от публиката.

Съдийката енергично реагира на обаждането.

Свидетелката Цонева:

-Злепоставя отговорни другари от отдела с цел да подронва престижа им... Въобще като характер... за което говори и най-новият факт -че собствената му съпруга се е прибрала при родителите си, след близо две годишен брачен живот...

Един от съдебните заседатели:

-Споменахте за характера му...Какъв е според вас?

-Непоносим!

Стефанова:

-Накратко казано: той беше непоносим човек!...И това съм го заявявала и друг път там,където трябва...

Запорожецът на Рангелов спира пред ателието на Ангел Димов.

Художникът го вижда,оставя работата си, и се показва на вратата.

От колата слизат без да бързат Ран и Бистра.На задната седалка се виждат куфари и вързопи с книги.

-Е, каква стана тя... -казва художникът като подава ръка на Ран - МОМЧЕТО пак СИ ОТИВА!...

Поема ръката и на Бистра и продължава в същия шеговит, добродушен тон:

-А ти,моме?...

-И аз! -отвърща му с усмивка Бистра.

Тримата стоят и се гледат, толкова много са говорили досега,че вече като че няма какво друго да си кажат. Най-после Ангел Димов казва:

-Няма как... Никой не е станал пророк в родния си град -и се сеца за една стара тяхна шега - Не го записвай... Не съм го ~~никога~~ измислил аз, а Мохамед!...

Малката кола преминава през последните квартали на града. От двете страни на магистралата се издигат високи жилищни сгради, училища, болница...

После се открояват корпусите на голям завод.

Колата излиза в полето, лъкатуши по завоите на пътя,
мярка се по мостовете на тясно планинско дефиле.

Показва се малко планинско селище.

Пред оградата на селското училище Ран и Бистра излизат
от колата. Отварят старата сива порта на училищния двор и влизат
вътре.

Изведнџ силен шум от множество детски гласове стига
до ушите им.

Към тях идва голяма тълпа от деца - подвижна топка от
множество малки и пьстри фигурки, която непрекъснато мени очерта-
нията си.

И трябва да мине малко време, за да различим в навалицат
една учителка, повела за ръка едно разплакано дете, на чийто гърди
виси парче картон с една голяма и набързо написана двойка...

к р а й

26.X74